

Følgende artikel blev bragt i Zigzag, juni-juli 2000

Globalt kompromis – Fælles ansvar

Af John Nordbo

Jeg har netop haft fornøjelsen af at deltage i det årlige møde i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling. Det er nu sjældent, at der kommer meget ud af de møder. For det meste er møderne i kommissionen præget af, at de rige lande har mange gode ideer til, hvad de fattige lande skal gøre for at beskytte miljøet og skabe udvikling.

De fattige lande plejer til gengæld at pege på, at det er de rige lande, der historisk og aktuelt er de største miljøsyndere. De fattige lande gør også opmærksom på, at miljøbeskyttelse koster, og at de har andet at bruge deres sparsomme midler til, samt at de har behov for overførsel af teknologi, hvis de skal gøre noget ved miljøproblemerne.

Det har de fattige lande jo ret i, men det gør ikke noget indtryk på de rige lande. Deres diplomater er trænede i at vende det døve øre til den slags sandheder. Derfor er de også tilfredse, hvis mødet ender med vedtagelse af resolutioner, der består af uforpligtende udsagn - gerne i form af gentagelser af tekst, som landene er blevet enige om på andre internationale møder.

Dette års møde i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling var lidt anderledes. Der blev ganske vist også i år vedtaget en serie resolutioner, som næppe vil få tillagt nogen betydning, når verdenshistorien skal skrives. Men der blev også truffet en beslutning, som kan få betydning for verdens gang.

Det blev nemlig besluttet at anbefale FN's generalforsamling, at der holdes et topmøde om miljø og udvikling i år 2002. Mødet, som formentlig kommer til at foregå i Sydafrika, holdes 10 år efter det hidtil største globale topmøde – FN's konference om miljø og udvikling i Rio de Janeiro, 1992.

I Rio deltog statsledere eller regeringschefer fra mere end 110 lande sammen med højtstående repræsentanter for stort set alle andre lande. Der lægges op til, at mødet i 2002 skal få en ligeså fremtrædende deltagerkreds. Det, de høje herrer og (nogle få) kvinder skal diskutere, er, hvad der kan gøres for at fremme gennemførelsen af beslutningerne fra Rio og dermed få sat kurs mod bæredygtig udvikling i verden.

Det er faktisk en sejr, at der er opnået enighed om, at mødet i 2002 skal holdes, og at der lægges op til, at statsledere og regeringschefer deltager. USA har nemlig i nogle år været imod afholdelsen af nye store FN-møder som Rio-konferencen, Det Sociale Topmøde og Verdenskvindekonferencen i Beijing.

Man må håbe, at viljen til at holde et topmøde om miljø og udvikling er baseret på en vilje til at gøre en ekstra indsats for at få beslutningerne fra 1992 ført ud i livet. I Rio fik u-landene stillet i udsigt, at der ville blive bevilget betydelige ekstra midler i bistand til at gøre noget ved miljøproblemerne, ligesom det blev aftalt, at miljørigtig teknologi skulle overføres på favorable

vilkår. Ingen af dele er blevet til noget. Ulandsbistanden er som bekendt ikke vokset i 1990'erne, og teknologioverførsel sker for det meste på markedsvilkår.

De rige lande har heller ikke formået at leve op til andre af beslutningerne fra Rio. De har eksempelvis ikke fået kontrol over udledningerne af drivhusgasser og dermed formået at forebygge, at det kan komme til farlige menneskeskabte klimaforandringer. Der var ellers formålet med den klimakonvention, som blev undertegnet i Rio.

Man må som sagt håbe, at der er vilje til at gøre noget ved problemerne. Man kan imidlertid frygte, at topmødet snarere end at gøre noget ved de virkelige problemer vil blive brugt til at få det til at SE UD, som om politikerne gør noget. Miljøet er jo stadig en god sag at profilere sig på.

Danmark har ambitioner om, at topmødet i 2002 skal føre til reelle fremskridt. Svend Auken har lanceret ideen om, at mødet skal bruges til at opnå enighed om et "globalt kompromis", dvs. en aftale om, at de rige lande giver indrømmelser i form af ulandsbistand og markedsadgang for varer fra u-landene til gengæld for at opnå fremskridt på miljøområdet, fx bedre implementering af globale miljøkonventioner, samt fremme af investeringer.

Auken har 100% ret i sin vurdering af, at det er et sådant kompromis, der er brug for. Men med sammenbruddet af forhandlingerne på WTO's ministerkonference i Seattle i frisk erindring, må man spørge, hvordan det kan undgås, at topmødet i 2002 resulterer i en lignende fiasko. Hvis der skal komme skred i de internationale forhandlinger om miljø og udvikling, må der blandt andet ske følgende:

1. Auken må finde sammen med en gruppe af ligesindede politikere i Nord og Syd, som arbejder intenst for at overbevise deres ministerkolleger i andre lande om kompromissets nødvendighed.
2. Vigtige dele af verdens NGO'er må finde sammen om et sæt af krav og begynde at gøre en fælles indsats for disse frem til topmødet.
3. Medierne må igen begynde at interessere sig for de globale miljø- og udviklingsproblemer. – Paradoksalt nok er disse problemer tilsyneladende gledet i baggrunden i denne tid, hvor der snakkes og krives så meget om globalisering.

Ibis har – sammen med de andre danske organisationer i 92-gruppen – været med til at skabe forudsætningerne for, at verdens NGO'er kan gøre deres for, at topmødet i 2002 bliver en succes. I slutningen af juni mødes repræsentanter for NGO'er fra Nord, Syd og Øst til et internationalt strategimøde i København. Det skal blive spændende at se, om græsrodderne er deres ansvar bevidst, eller om man vil skilles uden klare linier for indsatsen frem til topmødet.

John Nordbo er koordinator for 92-gruppen, som er en koalition af 18 danske miljø- og ulandsorganisationer, fx Ibis, Mellempøkeligt Samvirke, Folkekirkens Nødhjælp, Greenpeace og WWF Verdensnaturfonden.